

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, za inne działy odpowiada Edmund Rakowski, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor: Bohdan Jarochoński

Nr. 17

Poznań, wtorek dnia 13 stycznia 1931

Rok XXVI

Za duszę śp. marsz. Joffre'a

Warszawa, 13. 1. (Tel. wł.) — Wczoraj w południe w katedrze św. Jana odbyło się nabożeństwo żałobne za spokój duszy marszałka Joffre'a, urządzone staraniem Stron. Narodowego, organizacji narodowych oraz młodzieży. Mszę św. celebrował ks. biskup Szałowski.

Na nabożeństwie byli obecni przedstawiciele ambasady francuskiej, francuski attache wojskowy i liczna publiczność z weteranami z 1863 r. na czele. (w)

Min. Prystor w Gdyni i Gdańsku

Gdynia, 13. 1. (Tel. wł.) Przez dwa dni przebywał nad polskim morzem nowy minister przemysłu i handlu p. Prystor w towarzystwie kierownika dep. morskiego, p. Hilchena.

Pobyt min. Prystora w Gdyni, może z obawy przed demonstracjami bezrobotnych — był zakonspirowany. W Gdyni zwiedzono port i molo. Wczoraj rano min. Prystor wizytował szkołę morską i udał się do Gdańska, gdzie był podejmowany przez min. Strassburgera.

Po wyjeździe min. Prystora do Warszawy ma być wydany oficjalny komunikat o pobycie jego w Gdyni i Gdańsku. S. B.

P. Lisiewicz ustępuje

Warszawa, 13. 1. (Tel. wł.) W najbliższym czasie ma ustąpić obecny szef kancelarii cywilnej Prezydenta Rzplitej, p. Lisiewicz.

Stanowisko to obejmie p. Hełczyński, b. urzędnik biura prawnego prezydium Rady ministrów. (w)

Sprawa płk. Jelenia

W tych dniach aresztowano w Katowicach w jednym z tamtejszych hoteli pułk. Michała Jelenia z Warszawy i osadzono go w areszcie śledczym do dyspozycji sędziego śledczego.

Pułk. Jeleń znany jest zwłaszcza w Poznaniu jako organizator „sanacyjnego” Związku b. Uczestników Powstań Narodowych, w którym to charakterze przebywał na naszym terenie przez czas dłuższy. Obecnie „coś się stało” i pułk. Jelenia aresztowano. W sobotę przewieziono go z Katowic do Poznania, a w dniu dzisiejszym sędzia śledczy wypuścił p. Jelenia z aresztu śledczego. (k)

Przyspieszenie robót sezonowych

Warszawa, 13. 1. (Tel. wł.) — Do uchwały komitetu ekonomicznego ministrów, dotyczącej przyspieszenia robót sezonowych, koła rządowe przywiązują duże znaczenie.

Władze państwowe pragną w drodze jak najszybszego uruchomienia robót budowlanych przyspieszyć zmniejszenie bezrobocia. W grę wchodzi przede wszystkim jak najspieszniejsze uruchomienie sum, przewidzianych w budżetach poszczególnych ministerstw na nowe budowle rządowe względnie na remont starych gmachów. Akcja ta ma objąć również kwoty, przeznaczone na budownictwo mieszkaniowe, które w tym roku wynosić będzie około 70 milj. złotych.

Sumy te będą zużyte albo na bezpośrednie opłacanie robotnika, albo na zakup materiałów w przedsiębiorstwach, którym w ten sposób umożliwi się egzystencję i utrzymanie obecnego stanu zatrudnienia, a nawet zwiększenie go. (w)

Krajobraz polski w twórczości naszych artystów. — „Zima w Ponorinie”, akwarela poznańskiego artysty-malarza Macieja Nehringa.

Fot. R. S. Ulatowski

Memoriał profesorów politechniki lwowskiej do Prezydenta Rzplitej

Warszawa, 13. 1. (Tel. wł.) — „Wieczór Warszawski” donosi, że profesorowie politechniki lwowskiej postanowili na poufnym posiedzeniu wystosować do Prezydenta Rzplitej, jako wybitnego członka grona profesorskiego politechniki lwowskiej oraz honorowe-

go profesora tej uczelni, memoriał w sprawie Brześcia.

W memoriale tym profesorowie politechniki lwowskiej proszą Prezydenta, aby wpłynął na wydanie zarządzeń, zmierzających do ukarania winnych. (w)

Sensacyjny proces

Sędzia Demant skarży redaktora odpowiedzialnego „Robotnika” o zniesławienie

Warszawa, 13. 1. (Tel. wł.) W dn. 26 bm. w sądzie okręgowym w Warszawie odbędzie się sensacyjny proces, wytoczony przez sędziego śledczego do spraw szczególnej wagi, p. Demanta, przeciwko redaktorowi odpowiedzialnemu „Robotnika” za artykuł w związku z postępowaniem sędziego względem

więźniów brzeskich. Artykuł ten opisywał różne wypadki z przeszłości p. Demanta, zaśle rzekomo za bytności jego w Rosji szwieckiej. Sędzia Demant złożył skargę o zniesławienie.

Wśród świadków ze strony p. Demanta figuruje kilku wyższych urzędników min. sprawiedliwości. (w)

Komisarz Biedrzyński skazany na 10 lat ciężkiego więzienia

Berlin, 12. 1. (PAT.) Biuro Wolffa komunikuje:

W procesie o szpiegostwo przeciwko polskiemu komisarzowi straży granicznej Adamowi Biedrzyńskiemu z Czerska w związku z incydentem granicznym w Opaleniu z dn. 24 maja 1930, senat karny trybunału Rzeszy ogłosił dziś w południe następujący wyrok:

Oskarżony skazany zostaje z powodu ponawianych ustawicznie prób

wyśledzenia tajemnic wojskowych na podstawie par. 3 ustawy o szpiegostwie i par. 43 ustawy karnej z powodu usiłowanego zabójstwa w sensie par. 214 ustawy karnej i z powodu przestępstw przeciwko ustawie p. sportowej i ustawie o noszeniu broni na łączną karę 10 lat ciężkiego więzienia. 7 miesięcy więzienia śledczego zostały oskarżonemu zaliczone na poczet kary.

Skonfiskowaną broń zatrzymano.

Nota polska do Ligi Narodów

Odpowiedź na skargi rządu niemieckiego w sprawie położenia mniejszości niemieckiej w Polsce

Warszawa, 13. 1. (Tel. wł.) W dn. 7 bm. rząd polski przesał sekretarzowi gen. Ligi Narodów notę, w której zajmuje stanowisko wobec poszczególnej zarzutów, zawartych w notach niemieckich. Nota składa się z 4 części.

W pierwszej części rząd polski wykazuje, że akcja rządu niemieckiego wychodzi poza ramy mniejszościowe, a noty niemieckie mają charakter bezpośredniej akcji politycznej. To stanowisko rządu niemieckiego dało powód do

namiętnej kampanii prasy, opierającej się na faktach zmyślonych lub przesadzonych.

W części drugiej nota odpiera zarzuty niemieckie w sprawie wyborów na Śląsku, jakoby mniejszość niemiecka nie mogła wykorzystać swych praw wyborczych i obala je na podstawie materiału faktycznego i cyfrowego.

W części trzeciej wykazuje, że zajścia, które miały miejsce w okresie wyborczym na G. Śląsku, nie wykraczają poza ramy incydentów wyborczych.

W zakończeniu rząd polski komunikuje dla informacji członków Rady Ligi Narodów wszystkie zarządzenia władz, wydane w związku z incydentami, jakie zaszły na G. Śląsku.

Wywody noty polskiej poparte są obszernym materiałem dowodowym w 10 załącznikach. (w)

O przewodnictwo na konferencji rozbrojeniowej

Berlin, 13. 1. (Tel. wł.) Z artykułu w. Oertzena we wtorkowej „Vossische Ztg.” wynika, że Niemcy będą wszelkimi siłami zwalczały kandydaturę Benesa na przewodniczącego konferencji rozbrojeniowej, której termin nie został jeszcze wyznaczony.

Artykuł, inspirowany niewątpliwie przez czynniki miarodajne, stwierdza, że osoba Benesa jako przedstawiciela państwa, sprzymierzonego wojskowo z największą potęgą militarną świata, oraz na którego terenie znajduje się fabryka Skody, nie nadaje się na przewodniczącego konferencji rozbrojeniowej.

Na zakończenie, publicysta niemiecki słusznie przewiduje intrygi odnośnie do obsadzenia stanowiska, o którym mowa. Nie zaznacza on jednak, że źródłem ich będzie akcja sabotażowa, rozpoczęta już w... Berlinie. M. N.

Czerwonym szlakiem

(Korespondencja własna)

II.

Rio de Janeiro, 25. 11. 1930.

Widać dużo żołnierzy. Są oni przeważnie ze stanów, które rozpoczęły rewolucję z Rio Grande do Sul i Minas. Uczą triumfatorów. Chodzą gromadami po ulicach i śpiewają piosenki żołnierskie. Na szyji mają wielką czerwoną chustę i czerwoną przepaskę na ramieniu. Chodzą nieogoleni na znak ciężkiej służby frontowej. Przechodząc obok księdza, salutują. Niektórzy nawet mają przypięty do munduru wielki medalik z Matką Boską.

Na drugi dzień widzę ich dużo w kościele. Przestępują do komunji św. Niektórzy po raz pierwszy w życiu. W kościołach bowiem odbywają się lekcje katechizmu, udzielane przez księży z miasta, lub kapelanów, których poszczególne oddziały rewolucyjne sobie zaangażowały. Dodają, że i kapelani noszą czerwone kokardki.

Zdaje się, że dla kościoła w Brazylii nastana teraz lepsze czasy. Rząd obecny bardzo go popiera, za co ze strony ludności spotyka się z uznaniem. Warto tu przypomnieć, że tylko dzięki energicznej interwencji ks. kardynała Lemego, arcybiskupa w Rio de Janeiro, były prezydent zawczasu ustąpił, przez co dalszy rozlew krwi bratniej został uniknięty.

Polacy również sympatyzowali z ruchem rewolucyjnym. Osobny oddział, złożony z ochotników polskich, w liczbie 400 ludzi, brał udział w rozstrzygającej bitwie pod Itarare. Może i im rząd obecny tego nie zapomni.

W przeddzień odjazdu zgłaszam się w urzędzie policyjnym po przepustkę, t. zn. salvo conducto. Bez tego nigdzie ruszyć się nie można. Rewolucjonści

Groźny pożar na Wierzbędicach

W ogniu splonął samochód i motocykl — 12 koni legło zaczadzonych dymem

Wczoraj krótko po godz. 20 przy ul. Wierzbędice 37, w szopie, zajmowanej przez p. M. Chodyńską, wybuchł groźny pożar.

Ogień powstał z niestwierdzonej dokładnie przyczyny, według pewnego przypuszczenia od żelaznego pieca, ustawionego w stajni, i rozszerzył się z wielką szybkością, obejmując cały drewniany budynek. Gdy na ratunek pospieszyła miejska straż pożarna, która przy stała do akcji przy pomocy 8 linii wę-

ża, płomienie wydobywały się już przez dach. Natychmiastowa interwencja strażaków miała ten skutek, że uratowano szopę od całkowitego zniszczenia. Ogień ugaszono po dwu godzinach. Straty są jednak znaczne, gdyż w ogniu splonął samochód i motocykl, a znajdujące się w stajni 12 koni padły zaczadzone gryzącym dymem i nie zdołano już ich odratować. 9 koni było własnością p. Joachimiaka, zamieszkałego na Rybakach 10, dwa należały do właścicielki terenu, p. Chodyńskiej, a jeden był własnością mistrza rzeźnickiego p. Dziurli, zamieszkałego przy ul. Zupańskiego. W objętej pożarem szopie mieściła się stajnia, garaż i wozownia, Wozy uratowano.

O godz. 21:30 zaalarmowano straż pożarną na ul. Matejki 55, gdzie w posesji p. Czerniaka zapaliły się sadze.

Pożar ugaszono w przeciągu kilku minut, tak że poza zadymieniem nie powstały żadne szkody. (k)

KALENDARZYK

Wtorek, 13 stycznia 1931.

Słońce: wschód 7,59; — zachód 16,04; — długość dnia 8 godz 5 min.
Księżyc: wschód 2,59; — zachód 11,37; — po ostatniej kwadrze.
Kal. rzk.: Weronika; jutro Hilary.
Kal. słow.: Bogumił; jutro Radogost.

Zebrań

- Dziś o 16 Tow. Restauratorów u p. Pioska, ul. 27 Grudnia 10;
o 16.30 Sodalicia Pań Miejskich pod wezw. Niep. Pocz. N. M. P. w szkole Dąbrówki, ul. Młyńska 10;
o 18 Tow. Kol. Ogródków Działkowych im. I. J. Chociszewskiego w szkole przy ul. Berwińskiego;
o 19 Wolny Cech Obuwniczy w Domu Rzemieślniczym;
o 19.30 Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej w Domu Król. Jadwigi;
o 19.30 Stow. Absolwentów III szkoły wydziałowej zebr. konst. w auli, ul. Różana;
o 19.30 Tow. Przem. „Kościusko“ (Sw. Łazarz - Górczyn) u p. Spychały;
o 20 Tow. Przem. „Jedność“ pod wezw. Sw. Antoniego walne zebr. w „Ulu“ ul. Ślusarska 6;
o 20 Klub Mandolinistów u p. H. Smoczyka, ul. Marsz. Focha 70;
o 20 Młodzież Wszepolska i Obóz W. P. (akademicy) zebr. kandydatów w lokalu Sw. Marcina 65;
o 20 K. P. H. przy Harc. Druż. Wilków Morskich walne zebr. w szkole im. Konarskiego, ul. Marii Magdaleny 2;
Jutro o 19.30 Chór Męski „Arion“ walne zebr. w „Boulevard“, plac Nowomiejski 5;
o 20 Tow. Muzyczne (Sw. Łazarz) u p. Sileckiego, ul. Marsz. Focha 55;
o 20 Drużyna Ratownicza P. Cz. K. (Sw. Łazarz) u p. Dusika, ul. Marsz. Focha 62;

Licytacje

- Dziś o 9 ul. Kraszewskiego 14 — rezydentorium, stół składowy, regał, gablotka, obrazy;
o 10 ul. Szamarzewskiego 4-6 — warsztat stolarski;
o 11 al. Marcinkowskiego 3 — fortepian;
o 11 ul. Jeżycka 31 — wóz z helką, deski bukowe i brzożowe;
o 12 ul. Jeżycka 39 — harmonjum;
o 13 ul. Mylna 9 — umywalnia z lustrem, leżanka;
o 13.30 ul. Nowa 6 — biurko;

Teatr Wielki

DZIŚ — „Siła przeznaczenia“.

Teatr Polski

DZIŚ — „Koralia i S-ka“.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Wszystko dla niej“.

Teatr Rewja

DZIŚ — „Coś dla dam“.

Z diecezji chełmińskiej

Toruń, 12. 1. (Tel. wł.) — Według ostatnich danych statystycznych diecezja chełmińska liczy 920 000 dusz. Diecezja jest podzielona na 26 dekanatów. Statystyka wykazuje następującą ilość kościołów: 223 parafjalnych, 74 kuracjalnych, 35 filjalnych, 84 kaplice publiczne i 9 prywatnych. Liczba kleru wynosi 533 księży, z czego 463 jest zatrudnionych w duszpasterstwie a 50 w szkolnictwie. Poza tem kształcą się jeszcze 205 kleryków.

Senjorem duchowieństwa pomorskiego jest 84-letni ks. prałat Walenty Dąbrowski z Wejherowa.

Samobójstwo

Toruń, 12. 1. (Tel. wł.) W nocy na niedziele odebrał sobie życie, powieszony się na łożku, 36-letni Leon Sławiński, mieszkający na Górach Kozackich.

Sławiński był od dłuższego czasu bez pracy a potem cierpiał na raka w żołądku. Nie mogąc uzyskać środków na utrzymanie i leczenie, targnął się na życie.

Nie zrównaną kreację stwarza najznakomitsza gwiazda ekranu

GRETA GARBO

w wielkim dramacie romantycznej miłości p. t.

POCALUNEK

W filmie tym boska

GRETA GARBO

wzrusza, porywa i kusie w roli kobiety, wiecznie szukającej miłości.

Oczekiwana z wielkim zaciekawieniem premiera już jutro

w środę, 14 stycznia r. b. w teatrze świetlnym

„SŁOŃCE“

W trosce o potęgę gospodarczą Polski

Inauguracja I. tygodnia gospodarczego korp. „Hermesia“

Wczoraj odbyła się inauguracja pierwszego tygodnia gospodarczego korp. „Hermesia“. Aulę Wyższej Szkoły Handlowej wypełniła młodzież akademicka oraz reprezentanci władz i starszego społeczeństwa z gen. Dzierżanowskim i dyr. Kaźmierskim na czele.

Po słowie wstępnym prof. Peretjatkowicza dyr. Leon Mikołajczak, ojciec korp. „Hermesia“, w pięknym i głęboko ujętym przemówieniu wyjaśnił przyczyny, dla których korporacja zorganizowała tydzień gospodarczy. Chodziło jej mianowicie o zainteresowanie młodzieży akademickiej sprawami gospodarczymi Polski współczesnej.

Zkolei wykład inauguracyjny n. t. „Przesilenie gospodarcze w Polsce na tle międzynarodowego kryzysu gospodarczego“ wygłosił prof. Ropp.

Referat spotkał się z żywym przyjęciem ze strony obecnych.

Należy wyrazić nadzieję, że pozostałe wykłady tego cyklu będą się cieszyły równie wielką frekwencją, jak zebrań inauguracyjnych.

Zmiany w wojsku

Ostatni „Dziennik Personalny ministerstwa spraw wojskowych“ donosi, że zastępca prokuratora wojskowego przy wojskowym sądzie okręgo-

Teatr świetlny „Słońce“

Dziś we wtorek nieodwołalnie poraz ostatni

przepiękny film polski

NIEBEZPIECZNY ROMANS

wym w Poznaniu ppłk. Jan Żabski przeniesiony został z dn. 28 lutego rb. w stan spoczynku. Prokurator przy wojskowym sądzie okręgowym kpt. Władysław Wanicki mianowany został majorem. Sędzia śledczy przy wojskowym sądzie okręgowym kpt. Julian Zagórski otrzymał rangę majora.

W stan spoczynku przeszedł również komendant placu pik. Jan Malczewski. (k)

Premiera w Teatrze Polskim

Z ciekawą premierą wiedeńskiej komedji wystąpi Teatr Polski w piątek 16-bm. Będzie to ciekawie aktualizowana na stosunki łódzkie farsa „Interes na Amerykę“.

Przygotowana pod kierunkiem reżyserskim p. Kwiatkowskiego farsa otrzymała doborową obsadę, składającą się z czołowych sił zespołu Teatru Polskiego. Dość zaznaczyć, że dwie główne role kobiece kreują obie heroiny Teatru Polskiego, p. Biesiadecka i p. Grabowska.

Echa napadu w Sokolnikach

W związku z kradzieżą u Juliusza Hertela i strzałami do mieszkania Oskara Widemeyera w Sokolnikach w pow. wrzesińskim sprawców napadu aresztowano i osadzono w więzieniu we Wrzesni.

Są to Marjan Jeżewski z Szemborowa, Wincenty Skrzypczak z Nowej Wsi Królewskiej i Stanisław Kopczyński z Kaczanowa. (k)

Porąbany tasakiem

Wczoraj na stację Pogotowia Lekarskiego (tel. 55-55) zgłosił się 20-letni Walenty Stablewski, zamieszkały przy Grobli 27a. Broczącego krwią z powodu ciężkiej rany ręki opatrzone na pogotowiu i przekazano do lecznicy miejskiej.

Stablewski zeznał, że w jednym z lokali na ul. Wroneckiej doszło do kłótni pomiędzy nim a kilku rzeźnikami i w czasie tego zajścia jeden z przeciwników ciął go tasakiem w rękę, przecinając mu żyły. (k)

Pożar w Ławicy

Na polach majątności Ławicy, własność p. Mateusza Foksowicza, splonąły dwie sterty żyta i stojąca w pobliżu młocarnia oraz wóz roboczy. Straty ocenia się na 25 tys. zł.

Przyczyny powstania pożaru nie stwierdzono. (k)

Echa balu sylwestrowego

W komisariacie II P. P. przy ul. Berwińskiego znajduje się płaszcz męski, kapelusz, szal i rękawiczki, pochodzące prawdopodobnie z kradzieży, dokonanej w sali Domu Rzemieślniczego podczas zabawy w noc sylwestrową.

Poszkodowani zechcą się zgłosić do wspomnianego komisariatu w celu odbrania swej własności. (z)

„Nie rzucaj mnie, madame“

W końcu bieżącego tygodnia Teatr Nowy występuje z niezwykle interesującą premierą komedji S. Kiedrzyńskiego p. t. „Nie rzucaj mnie, madame“.

Świetna ta sztuka grała była niedawno w Warszawie z niebywałym powodzeniem około 100 razy. Akt trzeci tej arcywesołej komedji dzieje się za kulisami kabaretu i jest urozmaicony tańcami i śpiewami.

SPORT

Pięściarstwo

Wydział Sportowy P. O. Z. B. ukonstytuował się jak następuje: przewodniczący Paweł Ermanowicz, sekretarz Felicjan Latowski, członkowie pp. Sylwester Dolata i Leon Kościelski. Wszelka korespondencja dotycząca Wydziału Sportowego P. O. Z. B. należy kierować pod adresem p. Felicjana Latowskiego, Poznań, ul. Półwiejska 21.

Oddział Bokserski K. S. „Warta“ zawiadamia swych członków, że treningi bokserskie odbywają się nadal w hali Ośrodka w. f. przy ul. Marceleńskiej, dla zawodników: w poniedziałki, środy i piatki od godz. 20—22; dla nowicjuszy: we wtorki i soboty od godz. 18.30—20.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE

WZMAGNIA POTĘGĘ RZECZY-

POSPOLITEJ POLSKIEJ.

